
SPREMLJAJOČE GRADIVO

8 OBRAZLOŽITEV IN UTEMELJITEV SPREMOMB

1. Predmet in namen priprave SD OPPN

Na območju Občinskega podrobnega prostorskega načrta Poslovna cona Klek (Uradni list RS št. 1/17) je načrtovana umestitev sončne elektrarne na pobočje opuščenega kamnoloma. Obseg obravnavanih sprememb OPPN znaša cca 2 ha, predvidena nazivna električna moč sončne elektrarne pa je cca 0,6 MW.

Predmet sprememb in dopolnitev OPPN Poslovna cona Klek (v nadaljnjem besedilu: SD OPPN) so spremembe in dopolnitve tekstualnega in grafičnega dela veljavnega OPPN.

2. Kronologija postopka

Pobudnik in naročnik izdelave SD OPPN je podjetje Eltim do.o..

Aktivnosti za pripravo SD OPPN Poslovna cona Klek so se začele z izdelavo strokovnih podlag (Acer Novo mesto d.o.o., oktober 2023). V decembru 2023 je Občina Žužemberk zaprosila Zavod RS za ohranjanje narave za mnenje o verjetno pomembnih vplivih na varovana območja in o obveznosti izvedbe presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na varovana območja. V mnenju Zavoda RS za varstvo narave (Območna enota Novo mesto) št. 3563-0524/2023-2 z dne 12. 12. 2023 je bilo ugotovljeno, da v postopku priprave OPPN ni treba izvesti celovite presoje vplivov na okolje oziroma presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na varovana območja narave.

Župan Občine Žužemberk je 20. decembra 2023 sprejel Sklep o začetku priprave Sprememb in dopolnitev občinskega podrobnega prostorskega načrta Poslovna cona Klek (št. 3505-3/2023), ki je bil v Uradnem listu RS št. 133/23 objavljen 27. 12. 2023. S tem se je tudi uradno začel postopek priprave SD OPPN.

Ministrstvo, pristojno za urejanje prostora okolje, je temu prostorskemu aktu dodelilo identifikacijsko številko (ID 3976) v zbirki prostorskih aktov v PIS.

V februarju 2024 je bilo pripravljeno delovno gradivo osnutka za seznanitev javnosti.

3. Pravna podlaga

Pravno podlago za pripravo SD OPPN določajo:

- Zakon o urejanju prostora - ZUreP-3 (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 - ZDU-10, 78/23 - ZUNPEOVE, 95/23 - ZIUOPZP),
- Zakon o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 78/23),
- Strategija prostorskega razvoja Slovenije 2050 (ReSPR50), Uradni list RS, št. 72/23),
- Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta (Uradni list RS, št. 99/07, 61/17 - ZUreP-2 in 199/21 - ZUreP-3),

- Uredba o prostorskem redu Slovenije (Uradni list RS, št. 122/04 in 33/07 – ZPNačrt),
- Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu Poslovna cona Klek (Uradni list RS, št. 1/2017),
- Občinski prostorski načrti Občine Žužemberk (Uradni list RS, št. 55/14, 4/20 – teh. popr. in 135/22
- Lokalni energetske koncept občine Žužemberk (Lokalna energetska agencija Dolenjska-Posavje-Bela krajina, avgust 2013)
- in drugi predpisi, ki se nanašajo na vsebino in postopek izdelave SD OPPN.

4. Obrazložitev sprememb OPPN Poslovna cona Klek

4.1 Predmet sprememb in dopolnitev OPPN

Spremembe in dopolnitve OPPN Poslovna cona Klek se pripravljajo z namenom, da se omogoči umestitev na del opuščenega kamnoloma Klek. Veljavni OPPN Poslovna cona Klek (Uradni list RS, št. 1/2017) določa pogoje za gradnjo gasilskega regijskega vadbenega poligona, za umeščanje dejavnosti javnega značaja ter za gradnjo prometne, okoljske in ostale infrastrukture ter za urejanje zelenih površin.

Naročnik želi namestiti sončno elektrarno na pobočje opuščenega kamnoloma. V OPPN je za podenoto UE4c, ki zajema severni del območja (terase nekdanjega kamnoloma) določeno, da se izvede sanacija teras kamnoloma, tako da se te sanirajo, humuzirajo in zazelenijo na način, da se izboljša krajinska slika izpostavljenega dela kamnoloma. Z načrtovanimi ureditvami bo obstoječe terasasto preoblikovano pobočje delno preurejeno, tako da se uredijo ustrezno široke dostopne poti in ob njih uravnave, na katere bo mogoče namestiti sončne celice na ustrezno predpripravljene konstrukcijske elemente.

Načrtovana prostorska ureditev bo prispevala k doseganju ciljev Občine Žužemberk k proizvodnji električne energije iz obnovljivih virov energije.

Ker v veljavnem OPPN Poslovna cona Klek ni pravne podlage za umeščanje sončne elektrarne, je potrebna sprememba OPPN na podlagi 131. člena ZureP-3.

4.2 Podrobnejša predstavitev načrtovanih prostorskih ureditev

Načrtovane ureditve, ki so predmet SD OPPN, so povzete iz Strokovne podlaga za SD OPPN Poslovna cona Klek za umestitev sončne elektrarne (Acer Novo mesto, oktober 2023).

Na območju UE4 se v podenoti UE4c, na pobočje opuščenega kamnoloma, umesti sončna nazivne električne moči cca 0,6 MW. V ta namen se pobočje kamnoloma preuredi, tako da se uredijo dostopne poti in navezava na obstoječo dostopno cesto, preuredijo obstoječe terase na pobočju in uredijo platoji – uravnave za namestitev konstrukcijskih elementov sončne elektrarne.

Kot podlaga za namestitev sončnih celic bo potrebna preureditev pobočja kamnoloma na območju UE4c, ki še ni bilo urejeno skladno z določili veljavnega OPPN, in sicer:

- ureditev dostopnih poti in navezava na obstoječo dostopno cesto,
- preureditev obstoječih pridobivalnih teras na pobočju in
- ureditev platojev – uravnav za namestitev konstrukcijskih elementov sončne elektrarne.

Slika 1: Prikaz območja veljavnega OPPN in območje brežin kamnoloma (UE4c - rdeča šrafura), na katerih je načrtovana sončna elektrarna

Vse načrtovane ureditve za umestitev sončne elektrarne ostajajo na območju veljavnega OPPN. Zaradi preureditve teras in izgradnje dostopnih poti ter zagotavljanja ustreznih povezav na okoliški teren bodo potrebni nekateri posegi v zgornje obrobje kamnoloma na njegovem severozahodnem delu.

Predvidena umestitev sončne elektrarne upošteva prostorske ureditve na osnovnem platoju opuščene kamnoloma, ki so začrtane v veljavnem OPPN in se nanje smiselno navezujejo (dostopna cesta).

Preureditev brežin kamnoloma:

Pred namestitvijo sončne elektrarne bo potreba delna preureditev pobočja kamnoloma, tako da se lahko uredijo dostopne poti in platoji za postavitev in vzdrževanje sončne elektrarne.

Naklon brežin obstoječem stanju ni izrazito strm in praktično ne presega 60°. Na določenih delih se erodirani material že oblikuje v naravno stabilnem naklonu.

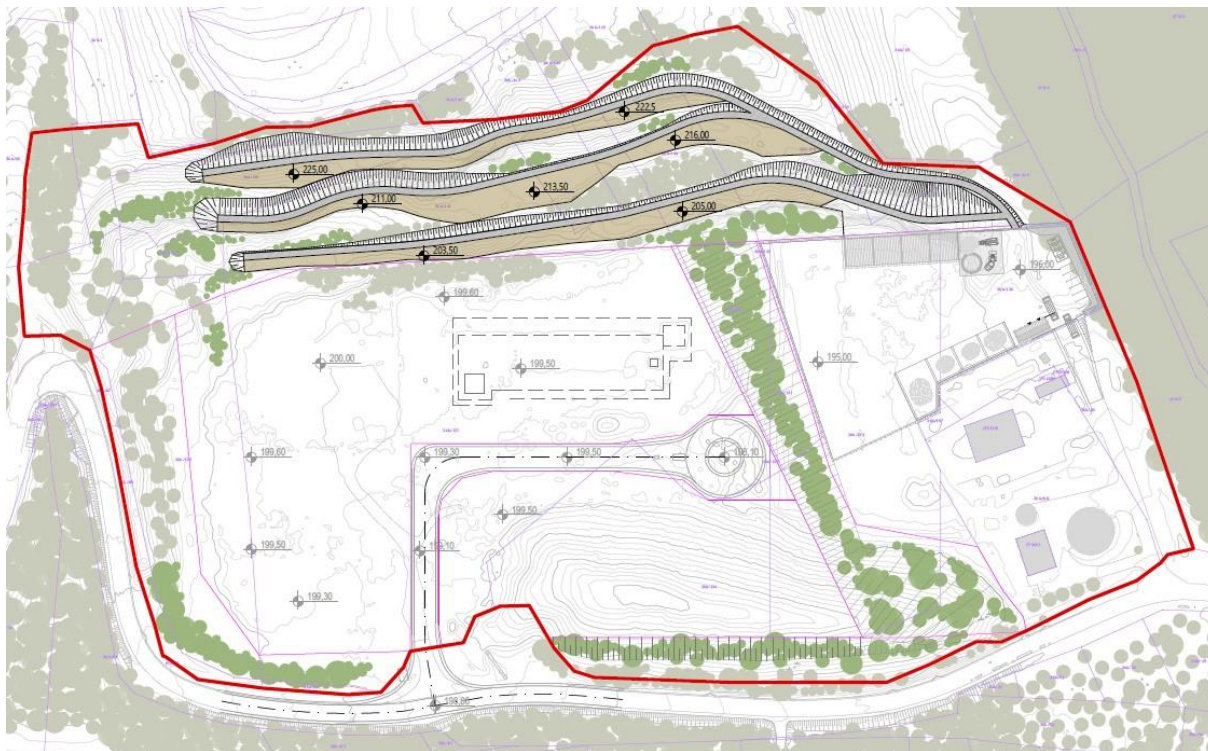
Brežina kamnoloma se na delu obravnavanega območja preoblikuje, tako da se terase in brežine med njimi v čim večji meri zaščitijo proti površinski eroziji in da se omogoči ozelenitev brežin na delih z blažjimi nagibi. Na ta način se brežine čim bolj sonaravno vključijo v okolje. V prvi fazi bo treba odstraniti močno razpokano hribino in hribino na previsnih delih, kjer je večja nevarnost za padanje kamenja. Oblikujejo se terase v širini cca 2,5 – 13 m, tako da se na njih lahko uredijo dostopne poti in platoji za namestitev fotovoltaičnih panelov. Pobočja med terasami se delno ohranjajo v obstoječem stanju, delno pa se preuredijo, tako da se oblikujejo brežine z višinami med 6 in 14 m. Pri tem se ohranja naravni lom skale, ob upoštevanju stabilnosti skalnih gmot.

Brežine se na najstrmejših predelih zaščitijo s pletenimi cinkanimi mrežami, ki se zgoraj sidrajo, na bermi ali na dnu pa obtežijo.

Ozelenitev brežin:

Obstoječa vegetacija, ki se je v opuščene kamnolomu razvila po opustitvi pridobivanja materiala ob vznožju in tudi na zgornjem delu brežine, se na predelih, kjer je to mogoče glede na načrtovane ureditev dostopnih poti in platojev, v čim večji meri ohranja.

Po končani ureditvi brežin, dostopnih poti in platojev se brežine pobrizgajo z rastno pulpo z uporabo travne mešanice s primesjo pionirskih vrst drevnine, ki so odporne na sušne razmere in pomanjkanje humozne zemljine (npr. jelša, breza, vrba, bor, dren), tako da se spodbudi naravna sukcesija in s tem ozelenitev površin, kjer bo to mogoče glede na naklone. Na spodnji široki bermi, na posameznih manjših uravnanih ali blago nagnjenih površinah se uredi humozna podlaga za rast in s tem ustvarijo rastna jedra za plezalke in drevnino.

Slika 2: Ureditvena situacija kamnoloma s prikazom preureditve teras in brežin kamnoloma, da bo mogoča namestitve fotovoltaičnih panelov

Ureditev dostopnih poti in platojev:

Predvidena je ureditev treh dostopnih poti, ki se navežejo na južni vstop v kamnolom z regionalne cest, in ureditev platojev – teras, kolikor je to mogoče in smiselno glede na dejanske razmere v kamnolomu in tudi glede na geomehanske razmere.

Dostopne poti so namenjene dostopu do platojev za namestitev sončne elektrarne in za njihovo vzdrževanje. Načrtovane v širini 2,5 m, njihov vzdolžni potek v veliki meri povzema obstoječe terase kamnoloma in na območju načrtovanih platojev znaša cca 4,5 % %, na začetnem delu (dostop na terase) pa je naklon bistveno večji, vendar ne presega 30 %. Dolžine dostopnih poti znašajo skupaj 820 m.

Platoji za namestitev sončne elektrarne se z uredijo vzdolž dostopnih poti; njihova širina se prilagaja prostorskim možnostim glede na izvedeno preureditev brežin oz. teras. Skupna površina platojev znaša cca 4.000 m².

Odvodnjavanje: Padavinske vode z območja brežin kamnoloma ter poti in platojev se bodo stekale v cestne kanalete, ki se postavijo v vznožje brežin. Voda iz kanalet bo speljana na okoliški teren in po potrebi v ponikalnico, ki se uredi na osnovnem platoju kamnoloma.

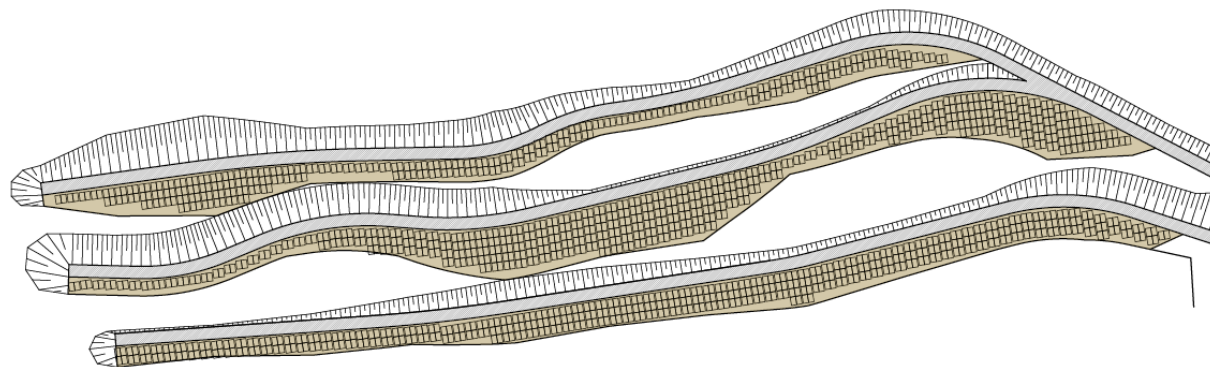
Namestitev fotovoltaičnih panelov: Predvidena nazivna električna moč sončne elektrarne je cca 0,6 MW. Načrtovana je namestitev fotovoltaičnih panelov, ki se pritrdijo na kovinsko konstrukcijo, položeno na ustrezno preurejene terase v kamnolomu.

Nagib panelov je 12 – 15 stopinj in sicer obojestranski, tako da so orientirani proti vzhodu in zahodu (kot dvokapna streha, s slemenom, pravokotnim na smer pobočja). Dolžina posameznih panelov znaša cca 1.75 m in širina 1.15 m; mogoče jih je poljubno sestavljati, tako da se razpoložljive uravnane površine maksimalno izkoristijo. Okvirna višina najvišjega dela konstrukcije s paneli znaša cca 0,5 m.

Slika 3: Primer fotovoltaičnih panelov, pritrjenih na kovinsko konstrukcijo

Takšna vrsta in namestitev panelov omogoča optimalni izkoristek sončnega obsevanja in zagotavlja visoko stopnjo trdnosti in odpornosti na veter in obtežbe s snegom. Poleg tega je tak način postavitve najustreznejši z vidika vidne izpostavljenosti.

Slika 4: Možna postavitev fotovoltaičnih panelov na platoje vzdolž dostopnih poti.

Vključitev v EE omrežje:

Za vključitev SE v omrežje se uredi 20 kV kabelska povezava med platoji, na katerih bodo postavljeni fotovoltaični paneli in obstoječo trafo postajo na območju Zbirno reciklažnega centra.

5. Utemeljitev skladnosti z nadrejenimi akti

5.1 Skladnost z ZureP-3

V veljavnem OPPN Poslovna cona Klek ni pravne podlage za umeščanje sončne elektrarne, zato je potrebna sprememba OPPN na podlagi 131. člena ZureP-3 (Zakon o urejanju prostora, Uradni list RS, št. 199/21). Ta v **131. členu (OPPN za proizvodne naprave za izkoriščanje obnovljivih virov energije) določa:**

(1) Za načrtovanje prostorskih ureditev, namenjenih za postavitev in delovanje proizvodne naprav za izkoriščanje obnovljivih virov energije vključno z objekti in napravami energetske infrastrukture, ki so potrebne za povezavo proizvodne naprave z distribucijskim sistemom ali z napravami za shranjevanje energije, se lahko sprejme OPPN, s katerim se lahko spremeni tudi namenska raba prostora, določena z OPN.

Ta zahteva se realizira v postopku SD OPPN Poslovna cona Klek.

(2) Prostorske ureditve in sprememba namenske rabe prostora, se lahko načrtujejo z OPPN iz prejšnjega odstavka, če:

- so v skladu z lokalnim energetskega konceptom;
- so v skladu z javnim interesom in cilji prostorskega razvoja občine;
- niso v nasprotju z usmeritvami iz Strategije, akcijskega programa za izvajanje Strategije, regionalnega prostorskega plana oziroma občinskega prostorskega plana;
- niso v nasprotju s pravnimi režimi in sprejetimi državnimi prostorskimi izvedbenimi akti.

Načrtovan ureditev je skladna z LEK občine Žužemberk, strateškim cilji občine in ReSPR50 (glej poglavja v nadaljevanju). Prav tako se na podlagi pregledanih varstvenih režimov izkazuje, da načrtovana umestitev sončne elektrarne v kamnolom Klek ni v neskladju z varstvenimi režimi na tem in širšem območju.

(3) Za načrtovanje prostorskih ureditev iz prvega odstavka tega člena se prednostno uporabijo razvrednotena območja.

Opušteni kamnolom Klek je po podatkih Geodetskega inštituta Slovenije opredeljen kot funkcionalno degradirano območje. Z veljavnim OPPN je namenjen ureditvi poslovne cone, v katerem je za pobočja kamnoloma določeno, da se izvede sanacija teras, tako da se te sanirajo, humuzirajo in zazelenijo na način, da se izboljša krajinska slika izpostavljenega dela kamnoloma. Ta zahteva še ni bila realizirana, saj so bile terase in brežine kamnoloma po opustitvi pridobivanja materiala prepuščene naravni sukcesiji.

(4) Če se umestitev proizvodne naprave za izkoriščanje obnovljivih virov energije načrtuje zunaj ureditvenih območij naselij mora biti za OPPN kot obvezna strokovna podlaga izdelana krajinska zasnova.

Glede na to, da kamnolom Klek leži na območju naselja Žužemberk (za katerega je bil kot ena od strokovnih podlag za pripravo OPN izdelan urbanistični načrt, Struktura julij 2014), izdelava krajinske zasnove ni potrebna.

5.2 Skladnost z ZUNPEOVE

Zakon o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 78/23) v 8. členu (predpisana prednostna območja umeščanja fotonapetostnih naprav) določa:

(1) Ne glede na 5. do 7. člen tega zakona se kot predpisana prednostna območja za umeščanje fotonapetostnih naprav (v nadaljnjem besedilu: predpisana prednostna območja) štejejo:

1. strehe objektov in utrjene površine parkirišč na stavbnih zemljiščih, katerih tlorisna površina je 1.000 m² ali več, in ki se nahajajo na poselitvenih območjih, zlasti v mestih in drugih urbanih naseljih;
2. območje cestnih zemljišč, cestnih objektov, oskrbnih postaj javnih cest in servisnih prometnih površin;
3. železniško območje, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja varnost železniškega prometa;
4. območja objektov za proizvodnjo elektrike ter območje razdelilnih transformatorskih postaj in razdelilnih postaj, ki segajo največ 5 m od roba najbolj zunanega energetskega objekta;
5. območja zaprtih odlagališč;
6. območja opuščeni in nekdanjih površinskih kopov mineralnih surovin, ki niso zalita z vodo, če postavitve teh naprav ni v nasprotju s prostorskim izvedbenim aktom, ter
7. obstoječa neaktivna odlagališča odpadkov in opuščena odlagališča odpadkov, če postavitve teh naprav ni v nasprotju s prostorskim izvedbenim aktom.

.....

Kamnolom Klek sodi med območja opuščeni in nekdanjih površinskih kopov mineralnih surovin in je po podatkih Geodetskega inštituta Slovenije opredeljeno kot funkcionalno degradirano območje. To območje je sicer z veljavnim OPPN namenjeno ureditvi poslovne cone. Za pobočja kamnoloma je v OPPN

določeno, da se izvede sanacija teras, tako da se te sanirajo, humuzirajo in zazelenijo na način, da se izboljša krajinska slika izpostavljenega dela kamnoloma. Ta zahteva še ni bila realizirana, saj so bile terase in brežine kamnoloma po opustitvi pridobivanja materiala prepuščene naravni sukcesiji.

ZUNPEOVE v 19. členu (soodgovornost občine za doseganje ciljev OVE) določa:

(1) Če občina prejme pobudo investitorja za pripravo ali spremembo občinskega prostorskega izvedbenega akta, s katero se predlaga umestitev fotonapetostnih naprav ali vetrnih proizvodnih naprav z nazivno električno močjo 4 MW ali več, ki je prostorska umestitev lokalnega pomena, je pobuda dolžna obravnavati in v 150 dneh od prejema popolne pobude sprejeti sklep o pripravi prostorskega izvedbenega akta ali na spletnih straneh občine javno objaviti obrazložitev, zakaj pobude ni mogla upoštevati.

(2) Pobudi iz prejšnjega odstavka se priložita elaborat OVE ter elaborat, v katerem se na podlagi znanih prostorskih podatkov in omejitev v prostoru pobuda utemelji z vidika:

1. doseganja ciljev proizvodnje iz obnovljivih virov energije;
2. skladnosti s cilji prostorskega razvoja države in občine;
3. skladnosti z lokalnim energetskega konceptom;
4. usmeritev prostorskih strateških aktov države in občine ter
5. tega, da ne nasprotuje pravnim režimom in veljavnim državnim prostorskim izvedbenim aktom.

.....

Glede na to, da naročnik želi v kamnolom Klek umestiti sončno elektrarno z nazivno električno močjo cca 0,7 MW, kar je bistveno manj zgoraj omenjenih 4 MW, izdelava elaborata OVE ni potrebna. Kljub temu je naročnik zagotovil strokovno podlago, v kateri so podane utemeljitve sprejemljivosti načrtovane sončne elektrarne v okvirni vsebini, ki je zahtevana za elaborat OVE.

5.3 Skladnost z lokalnim energetskega konceptom

Lokalni energetskega koncept občine Žužemberk (Lokalna energetskega agencija Dolenjska-Posavje-Bela krajina, avgust 2013) v zvezi z umeščanjem naprav za rabo sončne energije, Občina Žužemberk prejme letno med 4.400 MJ/m² – 4.450 MJ/m² sončne energije in spada v slovensko povprečje po količini prejete sončne energije.

V poglavju 7 Predlogi ukrepov in podpoglavju 7.5.1 Izraba sončne energije je navedeno, da tudi v občini Žužemberk sončno energijo premalo izrabljajo v energetskega namene, zato so v nadaljevanju predlagane rešitve, ki bi veliko pripomogle k povečani izrabi tega neizčrpnega vira energije in sicer projekt vgradnje solarnih sistemov na stanovanjske in javne objekte ter projekt vgradnje fotovoltaičnega sistema na streho OŠ Prevole in OŠ Dvor.

Lokalni energetskega koncept med aktivnostmi navaja pod točko 15 navaja tudi Načrt spodbujanja za uvajanje sončne energije in toplotnih črpalk za javne in individualne objekte

Načrtovana izgradnja sončne elektrarne je skladna s cilji in aktivnostmi, navedenimi v Lokalnem energetskega konceptu občine Žužemberk.

5.4 Skladnost z OPN

V strateškem delu OPN Žužemberk je raba obnovljivih virov energije navedena v več členih; usmeritve v rabo sončne energije so navedene v 13., 26. in 38. členu.

OPN v 13. členu (zasnova gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena) navaja:

»(1) Zasnova in načrtovanje nasploh prometne, komunalne, energetske in telekomunikacijske infrastrukture je usklajeno in uravnoteženo s prostorskim razvojem, še posebej poselitvijo. Infrastruktura omogoča aktiviranje potencialov širšega območja in zagotavlja primerjalne prednosti občine za razvoj

dejavnosti. Kot tak je pomemben faktor vplivov na okolje. Občina usmerja razvoj energetske oskrbe s pospeševanjem izrabe alternativnih obnovljivih virov energije.

(22) Za izkoriščanje sončne energije se zagotavljajo prostorske možnosti prvenstveno na strehah objektov in na površinah degradiranih zemljišč. Pri razvoju daljinskih sistemov izkoriščanja sončne energije je mogoče zagotavljati prostorske možnosti tudi na površinah zaraščenih in opuščenih kmetijskih zemljišč, kjer je to na primernih sončnih legah sprejemljivo z vidika varovanj narave, kulturne dediščine, kmetijskih zemljišč in je oddajanje energije v omrežje možno brez gradnje novih srednje ali visokonapetostnih daljnovodov.«

OPN v 26. členu (koncept razvoja centralnih naselij) navaja:

»Koncept razvoja naselja Žužemberk in z njim povezanega naselja Zafara - Obnovljivi viri energije (9) Možna je izraba vodne energije za lokalne potrebe z izgradnjo malih hidroelektrarn na lokacijah nekdanjih mlinov in žag oziroma pripadajočih jezov z obeh bregov rečne struge in stavbnih zemljiščih v obvodnem pasu pod pogoji nosilcev urejanja prostora s področja varstva narave in varstva voda. V območju UN trenutno deluje ena mala vodna elektrarna pri mlinu Zajc v Žužemberku. Glede na velik lesni potencial, se ogrevanje objektov s kotli na biomaso prouči in v primeru smotrnosti načrtuje v okviru gospodarske cone Sejmišče ter za potrebe bližnjih stanovanj in jedra Žužemberka. V čim večji meri se spodbuja uporabo ogrevalnih sistemov za objekte in sanitarno vodo ter proizvodnjo električne energije z izrabo sončne energije.«

OPN v 38. členu (splošna merila in pogoji GJI in GJD) navaja:

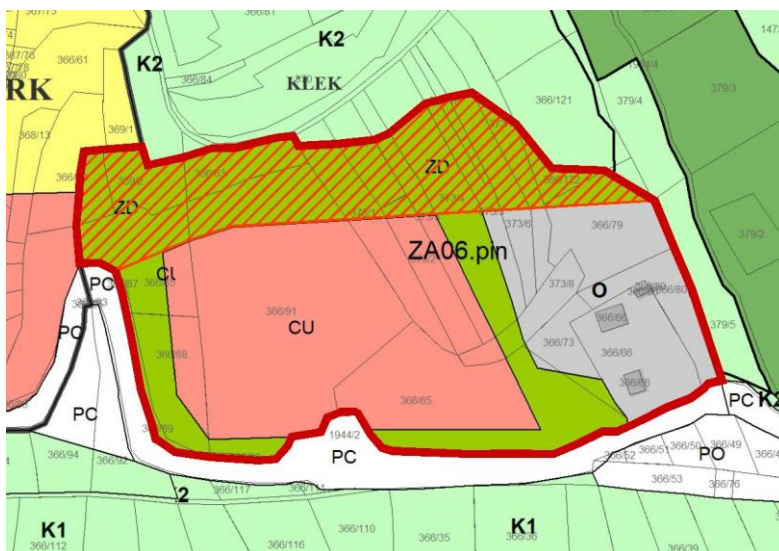
»(22) Pri gradnji objektov se na celotnem območju občine spodbuja uporabo okolju prijazne in učinkovite rabe energije ter uporabo obnovljivih virov energije. Zato se pri gradnji novih stavb ter rekonstrukciji stavb, kjer se načrtuje zamenjava sistema oskrbe z energijo in ogrevanja, upošteva predpise s področja učinkovite rabe energije, ter spodbuja pasivno in energetsko učinkovito gradnjo. V vseh EUP je dovoljena gradnja omrežja in naprav za daljinsko ogrevanje. Stavbe se priključujejo na ekološko čiste vire energije. Alternativni sistemi za oskrbo stavb z energijo so: decentralizirani sistemi na podlagi obnovljivih virov energije, soproizvodnja toplote, soproizvodnja hladu in električne energije, daljinsko ali skupinsko ogrevanje ali hlajenje, toplotne črpalke. Pri objektih se lahko namesto priključitve na javno omrežje (razen kjer je ta obvezujoča z občinskim predpisom), načrtuje in gradijo energetski sistemi iz obnovljivih virov energije, ki omogočajo samooskrbo in oskrbo drugih objektov (biomasa, termalna energija, sončna energija).«

Predvidena umestitev sončne elektrarne je skladna s strateškimi usmeritvami, navedenimi v OPN Žužemberk.

V izvedbenem delu OPN je na površinah, na katerih je načrtovana umestitev sončne elektrarne, opredeljena namenska raba prostora z oznako **ZD** – druge urejene zelene površine, kot je to opredeljeno v veljavnem OPPN Poslovna cona Klek.

Skladno s 131. členom ZUreP-3 je v okviru priprave OPPN za umestitev naprav za rabo obnovljivih virov energije dopustna sprememba namenske rabe prostora. Pričujoča strokovna podlaga je izdelana prav z namenom, da se utemelji priprava takšnega prostorskega akta, torej sprememba in dopolnitev OPPN Poslovna cona Klek za umestitev sončne elektrarne.

Na spodnji sliki je razvidno območje potrebne spremembe in dopolnitve OPPN in s tem tudi namenske rabe prostora.

Slika 5: Prikaz območja 8rdeča šrafura), na katerem je potrebna sprememba in dopolnitev OPPN Poslovna cona Klek za umestitev sončne elektrarne (izsek iz veljavnega OPN Žužemberk)

5.5 Skladnost s splošnimi smernicami s področja ohranjanja prepoznavnosti

Resolucija o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050 (ReSPR50), Uradni list RS, št. 72/23) opredeljuje pojem prepoznavnosti:

»Prepoznavnost prostora je značilnost prostora, ki jo oblikujejo kakovostne grajene in krajinske prvine ter strukture. Prepoznavnost prostora je lahko opredeljena kot edinstvena oziroma neponovljiva lastnost (izjemna krajina) na ravni Slovenije ali kot značilna struktura oziroma vzorec na regionalni ali lokalni ravni.«

Splošne smernice s področja poselitve (MOP, 2013) v točki 2.3 OHRANJANJE PREPOZNAVNIH ZNAČILNOSTI PROSTORA navajajo splošne usmeritve iz SPRS, poleg tega pa tudi: .

»Krajinske, naselbinske in naravne značilnosti prostora se ohranja z usmerjanjem prostorskega razvoja tako, da prispevajo k identifikaciji prebivalcev z nacionalnim/lokalnim teritorijem, h kakovostnemu naravnemu in kulturnemu bivalnemu okolju ter hkrati omogočajo prostorski razvoj drugih dejavnosti. S prostorskim razvojem se omogoči ohranjanje biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot ter povezanost ekoloških omrežij. Krajinske in naravne značilnosti predstavljajo potencial za razvoj specifičnih in njim prilagojenih institucij in dejavnosti nacionalnega pomena v pomembnejših naseljih, ki zaradi svojih krajinskih, naselbinskih in naravnih kvalitet postajajo prepoznavna na nacionalni ravni. Omogoči se tudi vključevanje kulturnih poti, ki povezujejo objekte in območja kulturne dediščine, spominskih domov, muzejev na prostem v turistično ponudbo.«

V poglavju 2.3.2 Usmeritve za ohranjanje arhitekturne prepoznavnosti mest in drugih naselij je med drugim navedeno, da je v zvezi z arhitekturno prepoznavnostjo mest in drugih naselij treba upoštevati usmeritve:

- »- prepoznavna in ohranja se morfološke značilnosti, ki poudarjajo prepoznavnost mest in drugih naselij v skladu s krajino, v katero so umeščena in se zagotavlja razvojno kontinuiteto in celovitost kvalitetnih struktur (omrežje vodotokov, smeri komunikacij in regulacij ter smeri in konfiguracije zidave);
- pri urejanju naselij se pozorno oblikuje območja obvoznic, vpadnic, uličnega, cestnega in občestnega prostora, pomembna vozlišča, zelene površine in druge odprte površine;
- pri načrtovanju in urejanju mest in drugih naselij se stremi k urejenemu in prostorsko uravnoteženemu in oblikovno skladnemu razvoju posameznega naselja tako, da se zagotavlja arhitekturno prepoznavnost na ravni celotnega naselja in na ravni posamezne funkcionalne enote ali dela naselja;

- ohranja se različnosti in posebnosti odprtega in grajenega prostora tako, da se upošteva topografija, originalnost, celovitost prepoznavnosti in kontinuitete prostora;
- zaradi varovanja kakovostnih značilnosti naselij, zlasti tistih, ki so del naselbinske dediščine, se upošteva in ohranja njihov naselbinski videz. Odstopanje je možno le v primeru, da pomeni novo oblikovno in prostorsko kakovost in je ta sprejemljiva tudi iz vidika varstva kulturne dediščine.«

Kamnolom Klek leži v dolini Krke, ki je visoko ovrednotena z vidika kakovosti krajine, zato so relevantne tudi Usmeritve za načrtovanje v krajini, navedene v poglavju 2.3.3.:

»V območjih prepoznavnosti se pri umeščanju dejavnosti in prostorskih ureditev ter pri njihovem širjenju, oblikovanju in funkcionalni razmestitvi upošteva predvsem:

- značilnosti posameznih krajinskih regij, ki izhajajo iz njihove rabe, funkcije in podobe (naravna ohranjenost, pestrost, harmoničnost, simbolni pomen naravnih in ustvarjenih sestavin prostora);
- da se ohranja značilni stik naselij in odprte krajine ter kakovostnih grajenih struktur;
- da se ohranjajo vidno privlačni deli krajine, vedute oziroma kvalitetni pogledi.«

Iz izdelanih analiz izhaja, da na tem območju v SPRS 2004 niso bila opredeljena območja nacionalne prepoznavnosti, prav tako tu ni nobene izjemne krajine; najbližja izjemna krajina Dvor – Soteska je od kamnoloma klek oddaljena cca 3,5 km in z njim ni v vidnem stiku.

Glede na vidno izpostavljenost kamnoloma in izdelane vizualizacije v značilnih pogledih na pobočje kamnoloma (z regionalne ceste Dvor – Žužemberk in iz Stranske vasi na nasprotnem bregu Krke) umestitev sončni elektrarn na pobočje opuščene kamnolom ne bo negativno vplivala na prepoznavnost prostora.

5.6 Tehnična pravila

Pri pripravi gradiva so bila upoštevana Tehnična pravila za pripravo občinskih prostorskih izvedbenih aktov v digitalni obliki (OPIA_v1.2 MNVP z dne 8. 12. 2023) in Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta (Uradni list RS, št. 99/07, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3).